

07.10.2022

Dnrot

20257/03.04.04.04.23/2021

20303/03.04.04.04.23/2021

Asia

Valitus ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain yhteiskäsittelyn piiriin kuuluvassa lupa-asia

Muutoksenhakijat

1) Osmo Anttila, Olli Anttila, Riitta Anttila, Martti Lokkila, Erkki Lokkila, Kirsti Räihä, Päivi Kokkonieniemi, Veijo Ranimo, Lauri Soinne, Tanja Niemi, Jaana Harmaala, Jaakko Harmaala, Veikko Lokkila, Anni Humalalampi, Ilpo Humalalampi, Susanna Kumpumäki, Jaakko Kumpumäki, Juha Kumpumäki, Anna-Maija Anttila, Erkki Anttila, Tapio Puusaari, Terhi Puusaari-Ukkola, Taimi Anttila, Esa Ukkola, Maire Puusaari, Arto Kunelius, Teuvo Niemi, Irene Anttila, Pirkko Niemi, Eeva Anttila, Ilkka Anttila, Kauko Anttila, Maire Anttila, Pentti Lehto, Kyllikki Kumpumäki, Pirkko Isoaho, Leila Lokkila, Matti Isoniemi ja Sinikka Leppänen

2) Reijo Latvala, Jenna Viljamaa, Minna Toivonen, Sara Parhiala, Eveliina Hietämäki, Oskari Kautto, Anniina Kautto, Iida Ojala, Tuomo Ojala, Noora Ojala, Eero Vähäsalo, Sami-Petteri Peräsarka, Topias Aitto-oja, Rasmus Keski-Perälä, Minna Muhola, Mikko Leppälä, Petteri Soini, Pia Kantola, Jouni Viljamaa, Mikko Kautto, Lasse Kautto, Jorma Hemmilä, Lauri Raija, Ritva Viljamaa, Henri Korkeakangas, Marja-Leena Elsilä, Annika Viljamaa, Maire Mäkinen, Ella Virkkala, Tuija Jakola, Piia Selin, Emmi Valtonen, Juha-Matti Hyvönen, Maija Rautio, Tarja Jokela, Milla Miettunen, Sinikka Myllylahti, Jenni Kukkala, Niko Kangasoja, Eetu Kovanen, Niko Niemi, Yaren Göz, Eila Rahja, Viola Nurmimäki, Eerika Valtonen, Anna-Kaisa Tuoni, Sofia Jokitalo, Janne Kukkola, Sanna Kukkola, Sara Kukkola, Ilkka Juusola, Kaisu Juusola, Jukka Puurula ja muut asiakumppanit

Luvan hakija

Metsähallitus Metsätalous Oy

Päätös, johon on haettu muutosta

Sievin ympäristölautakunta 5.2.2021 (2.2.2021 § 6)

Sievin ympäristölautakunta on myöntänyt Metsähallitus Metsätalous Oy:lle määräaikaisen maa-aines- ja ympäristönsuojelulakien mukaisen yhteiskäsittelyluvan kalliokiviaineksen ottamiselle, louhinnalle ja louheen murskaukselle Sievin kunnassa Kiiskilän kylässä kiinteistöllä 746-893-10-1.

Kiviainesten louhinnassa, murskaamisessa ja varastoinnissa tulee noudattaa seuraavia lupamääräyksiä 1–11:

1. Luvan voimassaolo ja toiminta-aika

Yhteiskäsittelylupa on määräaikainen ja se on voimassa enintään 5.2.2031 saakka. Sallitun oton kokonaismäärä lupa-aikana on enintään 50 000 k-m³. Vuotuiseksi ottamismääräksi muodostuu siten 5 000 k-m³. Mikäli vuotuinen ottamismäärä ylittää suunnitellun määrän, tulee siitä välittömästi ilmoittaa valvontaviranomaiselle vuotuisen valvontamaksun muuttamiseksi.

Runsaampaa melua tuottavia toimintoja alueella ei saa suorittaa kesälomakauden, eli 19.6–31.7 välisenä aikana. Määräys ei koske mahdollisia kiviaineksen kuormaamiseen ja kuljettamiseen liittyviä toimenpiteitä.

Päivittäinen toiminta-aika kiviainesten murskauksen, porauksen ja ylisuurten lohcareiden rikotuksen osalta on hakemuksesta poiketen vain arkipäivisin ma-pe klo. 06.00–22.00 välisenä aikana. Yöaikana sekä sunnuntaisin ja muina yleisinä pyhä- tai juhlapäivinä runsaampaa melua tuottavat toiminnot alueella on kielletty.

Kiviainesten ottaminen, louhoksen reuna-alueiden luiskaukset sekä ottamistoimintaan liittyvät muut toiminnot ja suojaetäisyydet tulee toteuttaa ottamissuunnitelman sijaintikartan (15.9.2019) mukaisesti.

2. Toiminnan aloittaminen

Luvan hakijan esittämään pyyntöön toiminnan aloittamisesta ennen päätöksen lainvoimaisuutta ei ole suostuttu. Toiminta alueella voidaan siten aloittaa lupapäätöstä noudattaen vasta tämän luvan tultua lainvoimaiseksi.

Ennen ottamistoiminnan aloittamista luvan hakijan on jätettävä Sievin kunnalle 8 000 euron suuruinen vakuus alueen jälkihoitotoimenpiteiden suorittamisen varmentamiseksi sekä ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalta.

Vakuuden tulee olla voimassa vähintään 6 kuukautta luvan voimassaolon jälkeen. Vakuuden määrää on mahdollista eri päätöksellä muuttaa luvan voimassaoloaikana.

3. Maa-ainesten ottaminen ja pohjaveden suojele

Alin sallittu ottamistaso on suunnitelmassa esitetty + 130.00, jolloin keskimääräiseksi ottamissyvyudeksi muodostuu 7 metriä ja alueen takareunalla enimmillään 13 metriä.

Louhosalueen ympärille tulee rakentaa riittävän korkea metalliverkkoaita siten, että putoamisvaara louhokseen estyy. Suoja-aidan kuntoa tulee tarkkailla ja tarvittaessa korjata niin, että alueella mahdollisesti liikkuville ihmisille tai eläimille ei aiheudu tarpeettomia vaaratilanteita missään ottamisen vaiheessa.

Luvan haltijan tulee kustannuksellaan siirtää louhosalueen takana kulkeva Huuhankallion ja Saariveden välinen vaellusreitti turvallisempaan paikkaan. Polun uudelleen linjaus tulee tehdä yhdessä polkuverkostoa hallinnoivan Sievin kunnan vapaa-aikatoimen kanssa. Ottamisalueen läheisyyteen suunnitellun Saariveden ja Maansydän-järven välisen maastopyöräreitin sijoittamisessa tulee myös huomioida louhosalueen aiheuttamat rajoitteet liikkumisen turvallisuudelle.

Alueen sisääntulotielle on asennettava varoitustaulut varoittamaan sivullisia alueella liikkumisen vaarallisuudesta. Tarvittaessa ottamisalueelle johtava tie on suljettava lukittavalla puomilla.

Ottamistoiminnassa käytettävien työkoneiden tankkauspaikka tulee sijoittaa alueelle siten, että vaaraa polttonesteiden tai muiden veden laadulle haitallisten aineiden kulkeutumisesta pohjaveteen ei ole.

Työkoneiden käyttämä polttoöljy on varastoitava lukitussa, ylitäytön estimillä ja laponestolaitteilla varustetuissa säiliöissä. Mikäli säiliöt eivät ole kaksivaippaisia, tulee ne sijoittaa riittävän tilavaan valuma-altaaseen. Säiliöt tulee poistaa alueelta kunkin toimintajakson päätyttyä. Aina säiliön siirron yhteydessä maaperä tulee tarkastaa ja mahdolliset valumat tulee poistaa ja toimittaa asianmukaiseen käsittelyyn

Öljyn tai muiden veden laadulle haitallisten aineiden pääsy maaperään sekä pohjavesiin on estettävä kaikissa ottamisen vaiheissa tarkoituksenmukaisin suojaustoimenpitein. Mikäli maaperään tai pohjaveteen onnettomuuden seurauksena pääsee öljyä tai muuta veden laadulle haitallista ainetta, on siitä välittömien suojaustoimenpiteiden lisäksi ilmoitettava Jokilaaksojen pelastuslaitoksen Sievin pelastusviranomaiselle ja Sievin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Alueelle on varattava riittävä määrä imetysturvetta mahdollisen öljyvudon imeyttämiseksi.

4. Vesien johtaminen

Louhintatyön aikana louhokseen kertyvät vedet tulee johtaa pois alueelta riittävän tilavan selkeytysaltaan kautta ennen niiden johtamista metsäojaan. Altaaseen kertyvä kiintoainees tulee riittävän usein tyhjentää siten, ettei kiintoaineesia pääse kulkeutumaan alapuoliseen vesistöön.

Vesien poisjohtamisesta ei saa aiheutua haittaa naapurikiinteistöjen omistajille tai muulle alueen ympäristölle. Hakija on tarvittaessa velvollinen kaivamaan ja osaltaan kunnostamaan tarvittavat ojasot. Veden johtamisesta ja mahdollisen ojan kaivamisesta toisen maalle tulee sopia etukäteen maanomistajan kanssa. Mikäli veden johtamisesta ei päästä sopimukseen, tulee asia siirtää Sievin kunnan ympäristölautakunnan ratkaistavaksi.

Luvanhaltijan tulee seurata louhosalueelta poisjohdettavan veden laatua. Mahdollisista poikkeavuuksista tulee ottaa riittävän kattavat vesinäytteet, joiden analyysitulokset on raportoitava välittömästi valvontaviranomaiselle.

Myös muista ympäristövaikutuksista tulee pitää kirjaa. Valvontapöytäkirja on pyydettyä esitettävä valvontaviranomaiselle.

5. Melun torjunta

Luvan haltijan tulee riittävin suojaustoimenpitein estää kiviainesten räjäyttämistä, louhinnasta, murskaamisesta, kuormaamisesta ja kuljettamisesta aiheutuvan haitallisen melun leviäminen alueen ympäristöön.

Toiminta on järjestettävä niin, että louhinnasta ja murskauksesta tai toimintaan liittyvästä liikenteestä johtuva melun A-painotteinen ekvivalenttitaso lähimpien asuinrakennusten piha-alueilla ei ylitä Valtioneuvoston päätöksen melutasojen ohjearvoista (vnp 993/1992) mukaisia ohjearvoja, jotka ovat päivällä klo 07.00–22.00 55 dB ($L_{aeq\ 07-22h}$) ja yöllä klo 22.00–07.00 50 dB ($L_{aeq\ 22-07h}$).

Loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB.

Luvan haltijan tulee mittauksin osoittaa, että tässä lupapäätöksessä annetut melurajat eivät ylity lähimmän vapaa-ajan asunnon pihalla. Mittaukset tulee toteuttaa ulkopuolisen asiantuntijan toimesta ensimmäisen louhinta- ja murskauskerran yhteydessä. Tarvittaessa mittaukset tulee uusida, mikäli alueen ympäristössä tai murskauslaitteistossa tapahtuu melun tasoon tai sen kulkeutumiseen vaikuttavia muutoksia.

Toiminnasta aiheutuva melu lähimpien asumiseen käytettävien rakennusten sisätiloissa ei saa ylittää sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015) annettuja raja-arvoja.

Jos laitoksen toiminnasta kuitenkin epäillään aiheutuvan raja-arvot ylittävää melua lähimpien lomarakennusten sisällä, on luvan haltijan mittauksin todistettava huonetilojen meluarvot. Mittaustulosten perusteella lupaviranomainen voi tarvittaessa antaa meluntorjuntaan liittyviä lisämääräyksiä.

6. Pölyn torjunta

Murskauslaitoksen ja varastokasojen sijoittelulla on estettävä häiritsevän pölyn leviäminen asutuksen ja tien suuntaan. Murskausalueen pölypäästöjä on tarvittaessa rajoitettava kastelemalla murskattavaa kiviainesta sekä kastelemalla tai suolaamalla läjitys- ja tiealueita. Murskauslaitteiston pölyä tulee rajoittaa säätämällä kuljettimien putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, koteloimalla kuljettimet tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Porauksen pölypäästöjä tulee rajoittaa imevällä pölynkeräyslaitteistolla tai muulla pölynpoiston kannalta yhtä tehokkaalla tavalla.

Mikäli sääolosuhteet alueella ovat sellaiset, että pölyn kulkeutumista lähimpien asuinrakennusten piha-alueille ei voida edellä mainituin toimenpitein riittävästi estää, tulee pölyäviä toimintoja alueella rajoittaa.

7. Räjätystyöt

Räjätystyöitä alueella voi suorittaa vain asianomaiset luvat omaava toiminnanharjoittaja. Räjähdyksineiden käyttö tulee toteuttaa Turvatekniikan keskuksen hyväksymällä tavalla.

Räjätystyöitä alueella voidaan suorittaa vain arkisin ma–pe klo 08.00–18.00 välisenä aikana.

Kiviaineksen ottajan on tehtävä työmaasta louhinta- ja räjätystöiden turvallisuussuunnitelma, joiden perusteella räjätystykset voidaan mitoittaa siten, ettei niistä aiheudu haittaa tai vaaraa toisen omaisuudelle tai alueen ympäristölle ja asutukselle. Louhintaräjätystykset tulee toteuttaa laaditun räjätystyssuunnitelman mukaisesti.

Räjätystyksissä käytettävät kertapanostukset on oltava riittävän pieniä, jolla estetään vahinkojen aiheutuminen alueen ympäristölle. Luvan haltija on velvollinen korvaamaan kaikki louhinnasta ja murskauksesta kolmannelle osapuolelle mahdollisesti aiheutuvat vahingot.

Mikäli räjähdyksineitä poikkeustapauksissa joudutaan väliaikaisesti varastoimaan alueella, ne on säilytettävä lukitussa ja valvotussa tilassa siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa henkilöille, omaisuudelle tai ympäristölle.

8. Jäte- ja jätevesihuolto

Kunkin toimintajakson päätyttyä sinne kertyneet jätteet tulee poistaa alueelta ja alue on siistittävä.

Toimintajaksojen aikana syntyneet hyödyntämiseen kelpaamattomat jätteet on kerättävä kannelliseen jäteastiaan ja toimitettava edelleen Ylivieskan jätekeskukseen.

Toiminnassa syntyvät jäteöljyt ym. vaaralliset jätteet on toimitettava laitokseen, jolla on lupa käsitellä kyseisiä jätteitä. Hyödyntämiskelpoiset jätteet tulee toimittaa hyödynnettäväksi laitokseen, jolla on lupa jätteen ammatti- tai laitospäivätyöhön, tai vastaanottajalle, jolla muutoin on edellytykset jätehuollon asianmukaiselle järjestämiselle.

Toimintajaksojen aikana alueelle mahdollisesti tuotavan työmaaparakin sosiaalitulojen jätevedet tulee johtaa tiiviiseen jätevesisäiliöön, josta ne säiliön täytyttyä toimitetaan edelleen puhdistettavaksi jätevedenpuhdistamolle. Alueen maaperään ei saa laskea käsittelemättömiä jätevesiä. Kuivakäymälän jätteet tulee toimittaa puhdistettavaksi jätevedenpuhdistamolle.

9. Jälkihoitotyöt

Ottoalueiden jälkihoito on tehtävä vähintään Ympäristöministeriön ympäristöoppaassa NR:o 85 (Maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueiden jälkihoito) esitetyn perustason periaatteiden mukaisesti. Näitä ovat mm. läjitysalueen siistiminen ja muotoilu ympäristöön sopivaksi, pintamaiden palauttaminen kasvualustaksi sekä läjitysalueen metsittäminen.

Ottamisen päätyttyä louhoksen reunat tulee luiskata ja muotoilla kaltevuuteen 1:3. Ottamistoiminnan loputtua louhosalueelta tulee poistaa kaikki kiviainesten varastokasat ja kaivannon ulkopuoliset osat alueesta tulee tasata ja palauttaa metsätalouskäyttöön istuttamalla sinne puun taimet.

Jälkihoitotöitä alueella tulee suorittaa sitä mukaan, kun ottaminen etenee. Ottamisalueen reunojen luiskaukset tulee tehdä valmiiksi niillä osin aluetta, jossa ottaminen on saatu päätökseen. Kaikki jälkihoitotyöt tulee olla loppuun suoritettuna viimeistään kuuden kuukauden kuluttua lupa-ajan päättymisestä.

Hakijan tulee vuosittain, tammikuun loppuun mennessä ilmoittaa edellisen vuoden aikana otetun maa-aineksen määrä ja laatu. Ilmoitus tehdään ensisijaisesti ELY-keskuksen ylläpitämään NOTTO-rekisteriin. Lomake löytyy osoitteesta <https://anon.ahtp.fi>. Vaihtoehtoisesti ottamismäärät voidaan ilmoittaa ympäristöhallinnon laatimalla paperilomakkeella. Lomake tulee palauttaa osoitteeseen Sievin Kunta, Ympäristölautakunta, Haikolantie 16, 85410 Sievi.

10. Tarkkailu- ja kirjanpitomääräykset

Hakijan tulee vuosittain tammikuun loppuun mennessä ilmoittaa valvontaviranomaiselle edellisen vuoden aikana otetun maa-aineksen määrä ja laatu. Ilmoitus on tehtävä ensisijaisesti ELY-keskusten ylläpitämään sähköisen Notto-järjestelmän kautta. Vaihtoehtoisesti ilmoitus voidaan tehdä paperiversiona ympäristöministeriön tarkoitusta varten laatimalla määrämuotoisella lomakkeella.

Paperilomake tulee lähettää osoitteella: Sievin kunta, Ympäristölautakunta, Haikolantie 16, 85410 Sievi.

Murskauslaitoksen toiminnasta tulee pitää käyttöpäiväkirjaa, josta ilmenee toiminnan jaksollisuus, räjäytysten ajankohta, louhitun aineen ja käytetyn polttoaineen määrät, tuotannossa syntyneiden jätteiden, ongelmajätteiden ja hyödynnettäväksi toimitetun metalliromun määrät sekä louhoksesta poisjohdetun veden määrä. Kirjanpito on esitettävä valvontaviranomaiselle määräaikaistarkastuksen yhteydessä.

11. Loppukatselmus

Lupa-ajan päättyessä hakijan on pyydettävä ympäristölautakunnalta alueen loppukatselmus. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle varataan mahdollisuus osallistua katselmukseen.

Päätöksen perustelut

Lupa on voitu myöntää, koska asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n rajoitusten kanssa, kun lisäksi otetaan huomioon tässä päätöksessä annettujen lupamääräysten vaikutus.

Lupamääräyksen huomioiden toiminta alueella täyttää ympäristönsuojelulain ja -asetuksen sekä jätelain asettamat vaatimukset.

Lupamääräyksillä pyritään vähentämään ottamistoiminnan haitallisia vaikutuksia alueen asukkaille, luontoon ja maisemakuvaan.

Ottamistoiminnan aloittamista ennen luvan lainvoimaisuutta ei ole hyväksytty, koska kyseessä on uusi ottamisalue, jonka luonnontilan ottamisen aloittaminen muuttaisi pysyvästi ja sen myötä kallion louhinnan aloittaminen tekisi mahdollisen muutoksenhaun hyödyttömäksi.

Runsaampaa melua aiheuttavien toimenpiteiden salliminen vain päiväaikaan on tarpeellinen yleisen yörauhan toteutumiseksi sekä läheisten mökkiläisten yörauhan toteutumiseksi. Lomakauden aikainen toimintakielto perustuu hakemuksesta jätettyihin muistutuksiin sekä toiminnanharjoittajan esittämään vastineeseen, jossa toiminta-aikaa koskevaa rajoitusta on esitetty.

Räjäytystöitä koskeva toiminta-aika on hyväksytty lupahakemuksen mukaisesti ja se perustuu valtioneuvoston asetukseen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) 8 §:ään.

Louhosalueen ympärille vaadittu suoja-aita on hakijan esittämän ottamissuunnitelman mukainen ja se perustuu louhoksen turvallisuuteen alueella, jossa on ja johon on suunnitteilla virkistyskäyttöä palvelevia reitistöjä.

Huuhankallion ja Saariveden kämpän välisen retkeilyreitin siirtämistä koskeva määräys perustuu louhosalueesta ja siihen liittyvästä toiminnasta aiheutuvan riskin minimointiin. Toiminnasta katsotaan aiheutuvan siinä määrin haittaa kyseisen reitin käytölle ja ylläpidolle, että polun sijainnin siirtäminen on katsottu tarpeelliseksi. Saariveden ja Maansydän-järven välisen maastopyöräilyreitin sijoittamista koskeva ohjeistus perustuu ennakoivasti louhoksesta aiheutuvaan turvallisuusriskiin.

Museoviraston antaman lausunnon perusteella maa-aineksen ottoalueelta ei tunneta arkeologisen kulttuuriperinnönkohteita, eikä kyseinen alue ole topografialtaan suotuisaa pyyntikuopille tai muille arkeologisille kohteille, joten luvan myöntämiselle ei ole katsottu niiltäkään osin olevan estettä.

Maa-ainesten ottoluvassa lupaviranomaisen ei ole mahdollista rajata kiviainesten käyttötarkoitusta tai -kohteita, joten muistutuksissa esitetyt näkemykset kiviainesten mahdollisista käyttökohteista ei ole vaikuttanut lupaharkintaan. Lupapäätöksessä ei myöskään voida rajoittaa alueelle

mahdollisesti myöhemmin haettavia maa-ainesten ottolupia tai niiden ottomääriä. Tässä päätöksessä annetut lupamääräykset koskevat siten vain luvan voimassaoloaikana suoritettavaa kiviainesten ottoa kyseisellä lupa-alueella.

Lupamääräyksillä on pyritty rajoittamaan toiminnasta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia ja pienentämään toiminnasta aiheutuvaa ympäristön, maaperän tai pohjaveden pilaantumisen riskiä sekä naapureihin kohdistuvaa haittaa. Toiminnasta ei ole kuitenkaan katsottu aiheutuvan lähimmille naapureille sellaista tässä päätöksessä annetuilla lupamääräyksillä vältettävissä olevaa kohtuutonta haittaa melun, liikenteen tai muun sellaisen muodossa, jotta luvan myöntämisen edellytykset eivät täytyisi.

Vaikka kyseinen alue ei sijaitse vedenhankinnalle tärkeällä pohjavesialueella, ovat annetut lupamääräykset kuitenkin tarpeen alueelle muodostuvan pohjavesialtaan veden laadun turvaamiseksi sekä louhoksesta poisjohdettavan veden aiheuttamien ympäristövahinkojen estämiseksi.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1) *Osmo Anttila asiakumppaneineen* on vaatinut, että valituksenalainen päätös kumotaan ja hakemus hylätään. Toissijaisesti muutoksenhakijat ovat vaatineet, että louhoksen paikkaa ja jätevesien käsittelyä koskevia määräyksiä muutetaan.

Toiminta aiheuttaa alueella ainutkertaisen, kauniin luonnonmaiseman turmeltumisen ja vesistöjen tilan huononemisen.

Alueen suurpetojen karhun, suden, ahman ja ilveksen elinmahdollisuudet vaarantuvat, koska louhinnasta 10 vuoden aikana syntyvä melu karkottaa ne alueelta pysyvästi. Louhintapaikalle jäävä parin hehtaarin louhosala on varsin yksipuolinen biotooppi eliöiden uudelleen asutettavaksi.

Päätöksellä aiheutetaan huomattavaa haittaa alueen vakituisille ja loma-asukkaille. Louhinnasta aiheutuvat melu-, pöly- ja muut haitat samoin kuin mahdolliset vauriot rakennusten perustuksille ovat hyvin todennäköisiä. Lisäksi toiminta aiheuttaa huomattavaa haittaa luonnossa retkeilylle ja ympärivuotiselle liikuntakäytölle Huuhankallion alueella, joka on erittäin tärkeä virkistys-, retkeily-, marjastus- ja sienestysalue.

Louhosalueen pintavedet on suunniteltu johdettavan Saarivedentien reunaojaan, josta ne kulkeutuvat edelleen alueen metsäojia pitkin Reisjärven kunnan puolella sijaitsevaan Norssinjärveen. Suunnitelmassa ei ole esitetty tietoa mahdollisesta lietealtaasta, jolla estettäisiin purkuvesien sisältämän kiintoaineksen kulkeutuminen vesistöihin. Norssinjärvi on alueen puhtasvetisimpiä järviä, jossa on muun muassa vahva kuhakanta. Suunnitelman mukainen jätevesien käsittely ja johtaminen Norssinjärveen aiheuttaa kiintoaineen kulkeutumista järveen ja sen rehevöitymistä, mikä alentaa järven virkistyskäyttöarvoa.

Hakemusta koskeva kuuleminen on tehty puutteellisesti. Asiasta on kuulutettu paikallislehti Sieviläisessä, mutta ei Reisjärven paikallislehdessä. Sievin kunnan puolella ei vakituista asutusta ole lähitienoilla. Sen sijaan Reisjärven puolella Norssinjärven ympärillä 0,8–4 kilometrin päässä suunnitellusta louhosalueesta on vakituksia asumuksia yli 20 ja noin 55 lomarakennusta. Puutteellisesta kuulemisesta ja tiedottamisesta johtuen asia on päässyt etenemään huomaamatta. Sievin kunnan ympäristölautakunta ei myöskään ole ottanut huomioon ELY-keskuksen ja Sievin kunnan liikuntapalveluiden hakemusta koskevia kielteisiä lausuntoja.

Metsähallituksen hallinnassa Sievin kunnan alueella on runsaasti alueita, jotka sopisivat vähintäänkin yhtä hyvin louhostoimintaan aiheuttamatta yhtä suuria vaikutuksia metsien moninaiskäyttöön.

2) *Reijo Latvala asiakumppaneineen* on vaatinut, että valituksenalainen päätös kumotaan ja hakemus hylätään. Lisäksi muutoksenhakijat ovat vaatineet, että Sievin kunta veloitetaan korvaaman asian käsittelystä aiheutuneet oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut.

Vaatimuksia on perusteltu muun ohella lupaviranomaisen kuulemis- ja menettelyvirheillä, puuttuvalla ympäristövaikutusten arvioinnilla ja puutteellisilla selvityksillä, toiminnan suurpeto-, luonto-, kulttuuriperintö- ja maisemavaikutuksilla sekä toiminnasta aiheutuvalla virkistys-, vesistö-, melu- ja pölyhaitalla.

Latvala asiakumppaneineen on toimittanut hallinto-oikeudelle lisäkirjelmät 15.3.2021, 21.3.2021, 27.3.2021, 8.4.2021, 9.12.2021 ja 22.1.2022.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Sievin ympäristölautakunta on valitusten johdosta antamassaan lausunnossa vaatinut, että valitukset hylätään ja todennut muun ohella seuraavaa:

Lupahakemusta koskeva kuuleminen on toteutettu lupa-asiakirjoista ilmenevällä tavalla maa-aines- ja ympäristönsuojelulakien sekä laissa eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta annettujen säännösten mukaisesti.

Kalliokiviaineksen ottaminen ei ulotu pohjavesipinnan alapuolelle, joten alueelle ei tule ottamisen seurauksena syntymään pohjavesiallasta, joka olisi louhinnan päättyessä tarpeen tyhjentää pumppaamalla. Valumavesien määrä tai laatu louhosalueen alapuolisissa vesistöissä ei siten merkittäväällä tavalla tule poikkeamaan nykytilanteesta. Vesiensuojelusta on annettu tarkemmat määräykset lupapäätöksessä.

Lausunnoissa ja muistutuksissa esille tuodut seikat on otettu huomioon lupamääräyksiä annettaessa kuten päätöksen perusteluista käy ilmi.

Luvan hakija on perustellut lupahakemuksen mukaista sijoituspaikkaa ottamisalueen keskeisellä sijainnilla suhteessa kiviainesten käyttökohteisiin.

Ympäristölautakunta on käsitellyt luvan hakemuksen mukaiselle paikalle, eikä vaihtoehtoisten sijoituspaikkojen harkinta kuulu lupaviranomaisen tehtäviin. Laissa säädetyt luvan myöntämisen edellytykset hakemuksen mukaiselle sijoituspaikalle ovat täytyneet, joten perusteita lupahakemuksen hylkäämiselle ei ole ollut.

Hakemus on käsitelty esitetyn ottamissuunnitelman mukaisessa laajuudessa. Mahdolliset tulevat louhosalueen laajentamista koskevat hakemukset käsitellään eri lupamenettelyssä. Valituksenalaisella lupapäätöksellä ei ole ollut mahdollista rajoittaa hakijan oikeutta tehdä tulevaisuudessa laajennushakemuksia.

Luvan mukainen toiminta ei annettujen lupamääräykset huomioiden aiheuta kohtuutonta haittaa alueen luontomatkailun kehittämiseksi tai muulle alueen virkistyskäytölle. Louhinta- ja murskauskäytöt sekä luvassa annetut toiminta-aikaa koskevat määräykset huomioon ottaen toiminnasta aiheutuva melu- ja pölyhaitta ei todennäköisesti aiheuta kohtuutonta haittaa lähialueen loma-asutukselle tai muulle virkistyskäytölle. Etäisyydet lähimpiin häiriöille alttiisiin kohteisiin täyttävät kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamien ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) minimivaatimukset.

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on vastineessaan ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa valitusten johdosta. ELY-keskus on antanut hakemuksesta lausunnon Sievin kunnalle 24.9.2020 ja Pohjois-Pohjanmaan museolta on lausunnossa edellytetysti pyydetty kannanotto ennen lupapäätöksen antamista.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion ympäristöterveydenhuolto on vastineessaan todennut, että sen 6.7.2020 antama lausunto on otettu huomioon valituksenalaisessa päätöksessä. Mikäli toimintaa harjoitetaan päätöksellä annettujen lupaehtojen mukaisesti, ei terveydensuojeluviranomaisella ole asiassa lisättävää.

Pohjois-Pohjanmaan museo on vastineessaan todennut, että ottamisluvan myöntämiselle ei ole ollut muinaismuistolain mukaista estettä. Museon aikaisemmassa lausunnossa on todettu, että maa-aineksen ottoalueelta ei tunneta arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Alue on kallioista eikä se siten ole maaperältään tai topografialtaan suotuisaa pyyntikuopille tai muille arkeologisille kohteille. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta maa-aineksen ottoalueella ei ole tarvetta lisäselvityksille eikä estettä toiminnan harjoittamiseen.

ELY-keskus on lausunnossaan edellyttänyt, että ennen maa-aines- ja ympäristölupapäätöksen antamista asiasta tulee pyytää Pohjois-Pohjanmaan museon lausunto, koska hankealueen itäpuolella voimassa olevassa Sievin Maasydämen ja Syyryn osayleiskaavassa 2009 Reisjärventien länsipuoli - lukuun ottamatta voimassa olevaa ranta-asemakaavan aluetta - ja pieni alue tien itäpuolella on osoitettu selvitysalueeksi (SE). Museovirasto on kesän 2009 inventoinnissa löytänyt alueelta huomattavan paljon uusia kuoppakohteita,

joiden merkitys ja vaikutus kaavamerkintöihin on tullut selvittää ennen kuin alueen maankäytöstä voidaan tehdä päätöksiä. Vuonna 2010 tehtyjen selvitysten mukaan valtaosa Maasydämen alueelta inventoiduista kuopista on huomattavan myöhäisiä, mutta alueella on myös kiinteiksi muinaisjäännöksiksi katsottavia pyyntikuoppia. Nyt kyseessä olevan asian kannalta olennaista on, että selvitystarve on ennen muuta kohdistunut vuoden 2009 inventoinnin tuloksena tunnettuihin kuoppa-alueisiin, ei koko kaava-alueen länsiosaan, saati sen ulkopuolelle.

Kuten Pohjois-Pohjanmaan museo on lausunnossaan 23.10.2020 todennut, aiottu maa-aineksen ottaminen sijoittuu maastoltaan ja topografialtaan alueelle, joka on epätyypillistä ajatellen muinaismuistolain tarkoittamien kiinteiden muinaisjäännösten esiintymistä. Alueella ei siten ole tarpeen tehdä erillistä arkeologista selvitystä. Lähimmät tunnetut muinaisjäännökset ovat noin 2 kilometrin etäisyydellä. Karttatarkastelussa noin 1–1,5 kilometrin säteellä hankealueesta on muutama tervahauta.

Loukkusalmen maankäyttöhistorian selvittäminen ja alueen arkeologisten ja historiallisten kohteiden inventoinnin osalta on todettu, että kyseessä oleva hanke on pienialainen eikä sen perusteella ole mahdollista edellyttää laajemman alueen inventointia. Nykyinen paikallistienä oleva Saarivedentie noudattaa Pikkuradan linjausta, johon hankkeella ei ole vaikutusta.

Sievin kunnanhallitus, Sievin kunnan hyvinvointilautakunta (entinen vapaa-aikalautakunta), Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen ympäristöpalvelut ja Metsähallituksen Luontopalvelut ovat ilmoittaneet, etteivät ne anna vastinetta valitusten johdosta.

Metsähallitus Metsätalous Oy on antamassaan vastineessa vaatinut, että valitukset hylätään. Valituksissa ei ole esitetty mitään sellaisia perusteita, joiden johdosta lupa tulisi kumota tai lupaehtoja muuttaa. Yhtiö on lisäksi todennut valitusten johdosta muun ohella seuraavaa:

Muutoksenhakijoina olevien yksityishenkilöiden maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukainen valitusoikeus on jäänyt epäselväksi. Valituksista ei ilmene muutoksenhakijoina olevien yksityishenkilöiden mahdollisesti omistamat kiinteistöt, niiden sijainti, saati muutakaan tietoa, jonka perusteella muutoksenhakijoilla voitaisiin todeta olevan valitusoikeus.

Pohjois-Pohjanmaan museon 23.10.2020 lupahakemuksesta antaman lausunnon mukaan maa-ainesten ottoalueelta ei tunneta arkeologisen kulttuuriperinnönkohteita eikä maa-ainesten ottoalueella ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta tarvetta lisäselvityksille eikä estettä toiminnan harjoittamiseen. Myös Pohjois-Pohjanmaan museon 7.12.2021 päivätyn lausuman sisältö ja lopputulema tukevat edellä kuvattua eli ottamisluvan myöntämiselle ei ole muinaismuistolain mukaista estettä.

Valtion monikäyttömetsissä toteutettiin vuosina 2010–2015 Kansallisen metsäohjelman mukainen kulttuuriperintöinventointi, jonka tuloksena dokumentoitiin yli 100 000 yksittäistä kohdetta. Valtion monikäyttömetsien

kulttuuriperintötietoa täydennetään jatkuvasti suunnittelun yhteydessä ja kohteet huomioidaan kaikessa toiminnassa Museoviraston laatimien ohjeiden mukaisesti. Muinaismuistolaki suojelee kiinteitä muinaisjäännöksiä, joiden lisäksi Metsähallitus on omalla päätöksellään suojellut kaikki monikäyttömetsien kulttuuriperintökohteet.

Kuten yhtiö on hakemusvaiheessa Sievin kunnan vapaa-aikalautakunnan lausunnosta antamassaan vastineessa todennut, retkeilyreitti Huuhankalliolta Saarivedelle ei vaikuta olevan erityisen aktiivisessa käytössä. Louhinta- ja murskaustoiminnan intensiteetti Loukkusalmen maa-ainespaikalla on matala, ei edes vuosittain tapahtuva, ja mahdollinen kertahäiriö on kestoaltaan vuorokausissa mitattava. Ympäristölautakunta on päätöksellään kieltänyt toiminnan 19.6–31.7. välisenä aikana ja rajannut muuna aikana toiminnan arkipäiviin kello 8–18 väliselle ajalle.

Kuuleminen on suoritettu maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukaisesti eikä päätöksessä ole virhettä tältäkin osin. Toisessa valituksessa on viitattu kuulemisen osalta maankäyttö- ja rakennuslakiin, jota ei sovelleta nyt kysymyksessä olevassa asiassa.

Yhtiö on tutkinut Saarivedentien alueen maa-ainesvarannot. Hakemuksen mukainen Loukkusalmen katkopaikka on sijainniltaan ainoa keskeinen paikka, josta voidaan ottaa Metsähallituksen metsäautoteiden rakentamiseen ja ylläpitoon sopivaa maa-ainesta. Toiminnassa noudatetaan alueen hyväksytyä luonnonvarasuunnitelmaa sekä yleisesti hyväksytyjä ympäristötavoitteita. Haettu alue sijaitsee keskellä Metsähallituksen monikäytön metsätalousaluetta, jonka mittavaa tieverkkoa on kyettävä parantamaan ja ylläpitämään.

Haetun alueen sijainti on tieverkon hoidon kannalta kustannustehokas ja haetun alueen maa-aineksen on tutkittu soveltuvan hyvin louhintaan sekä murskaukseen. Maa-ainesalueiden valintaa ohjaavat osaltaan Metsähallitus Metsätalous Oy oma alue-ekologinen suunnittelu sekä Ympäristöopas, joiden asettamat vaatimukset ovat muun muassa luontokohteiden ja käytön rajoitteiden osalta usein voimassa olevaa lainsäädäntöä tiukemmat, minkä takia maa-ainesten ottoon sinällään soveltuvalta näyttävä alue voi rajoitteiden seurauksena olla soveltumaton.

Yhtiö on melu- ja pölyhaittojen osalta sitoutunut noudattamaan maa-ainesluvan myöntämisen edellytyksenä olevia päätöksessä esitettyjä toimia, joihin kuuluvat muun muassa ulkopuolisen tahon tekemät melumittaukset, joilla osoitetaan, etteivät lupapäätöksen mukaiset melurajat ylity lähimmän vapaa-ajan asunnon pihalla. Mittaukset toteutetaan ensimmäisellä louhinta- ja murskauskerralla ja uusitaan tarvittaessa. Mittauksia voidaan tarvittaessa tehdä myös lähimmän lomarakennuksen sisätiloissa. Murskausalueen pölypäästöjä rajoitetaan kastelemalla ja tarvittaessa suolaamalla.

Metsähallituksen Luontopalvelut vastaa julkisia hallintotehtäviä hoitavana viranomaisyksikkönä muun muassa maakotkan valtakunnallisesta seurannasta koko Suomen alueella. Lajin vastuuhenkilön mukaan Loukkusalmen maa-ainespaikalta alle 8 kilometrin etäisyydelle ei sijoitu tiedossa olevia kotkan-,

merikotkan- tai muuttohaukan reviirejä eikä tiedossa ole potentiaalisiakaan reviirejä.

Kuten lupahakemuksessa on esitetty, toiminnassa käytettävä vesi tuodaan alueelle säiliössä. Maa-ainesten otto on suunniteltu niin, että pohjalle ei muodostu vesiallasta eikä alueella synny jätevesiä. Kastelussa mahdollisesti käytettävä vesi imeytyy murskeeseen. Lupahakemuksessa kuvataan alueen sade- ja pintavesien johtaminen kaivettavaa ojaa pitkin viereiselle Porrasnevan suoalueelle pintavalutukseen. Vesien johtamisessa noudatetaan lupaehtoja selkeytsaltaan kaivamisesta vesiä Porrasnevalle johtavan uuden ojan alkuun. Metsähallitus Metsätalous Oy:n Ympäristöoppaan mukaisesti pintavalutus on ensisijainen sekä tehokas vesien selkeytysmenetelmä ja vesienselkeytyksen tehokkuus voi parantua yhdistämällä selkeytysallas pintavalutukseen. Maa-ainespaikalta mahdollisesti kertyviä pintavesiä ei ohjata selkeyttämättä Saarivedentien eteläpuolelle. Valituksissa esitetyt väitteet jäte- ja vesihuoltoon liittyen ovat näin ollen perusteettomia.

Yhtiö on selvittänyt Metsähallituksen Eräpalveluiden asiantuntijoilta Sievin Loukkusalmeen haetun maa-ainespaikan vaikutuksia metsäpeuran elinoloihin alueella. Metsähallituksen Eräpalveluiden asiantuntijoiden mukaan Sievin ja Reisjärven eteläosien alue on osa metsäpeurojen kesäaikaista levinneisyysaluetta. Asiantuntijoiden näkemykseen pohjautuen yhtiö rajoittaa louhinta- sekä murskaustoimintaa kiivaimpaan vasonta- ja vasanhoitoaikaan 15.5–31.7. vaikka metsäpeurojen pantaseuranasta saatavan tiedon perusteella Loukkusalmi ei ole alueen potentiaalisinta oleskelualueetta metsäpeuralle.

Muutoksenhakijoille on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen asiassa annetun lausunnon, vastineiden ja ilmoitusten johdosta sekä mahdollisuus esittää lisäselvitystä valitusoikeudestaan.

Anttila asiakumppaneineen on esittänyt lisäselvitystä muutoksenhakijoiden valitusoikeudesta. Erillistä vastaselitystä ei ole annettu.

Latvala asiakumppaneineen on antanut vastaselityksen ja esittänyt lisäselvitystä muutoksenhakijoiden valitusoikeudesta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ei tutki Latvalan ja hänen asiakumppaneidensa valitusta eikä Anttilan ja hänen asiakumppaneidensa valitusta muiden kuin Teuvo Niemen ja Pirkko Niemen tekemänä.
2. Hallinto-oikeus hylkää Anttilan ja hänen asiakumppaneidensa valituksen Teuvo Niemen ja Pirkko Niemen tekemänä.

Perustelut

1. Valitusoikeutta koskeva ratkaisu

Sovellettuja säännöksiä ja lainvalmisteluaineistoa

Maa-ainelain 4 a §:n 1 momentin mukaan ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

Maa-ainelain 20 §:n 2 momentin mukaan edellä 4 a §:ssä tarkoitettuun yhteiseen lupapäätökseen haetaan muutosta siten kuin ympäristönsuojelulain 190, 191, 196 ja 197 §:ssä säädetään. Asianosaiseen sovelletaan tällöin, mitä ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 momentissa säädetään.

Ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valitusoikeus on asianosaisella. Ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 momentin mukaan asianosaisella tarkoitetaan niitä, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 15 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan valituksessa on ilmoitettava, mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan. Pykälän 2 momentin mukaan valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 81 §:n 2 momentin 4–6 kohtien mukaan tuomioistuin jättää valituksen tutkimatta, jos: 4) valittajalla ei ole valitusoikeutta; 5) valitusta ei ole tehty määräajassa; 6) valitus on jäänyt puutteelliseksi, vaikka valittajalle on varattu tilaisuus sen täydentämiseen.

Hallituksen esityksessä muun muassa ympäristönsuojelulaiksi (HE 214/2013 vp) on ympäristönsuojelulain 191 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu, että pykälässä säädettäisiin valitusoikeudesta lähes samoin kuin voimassa olevan ympäristönsuojelulain (86/2000) 97 §:ssä. Mainitun 97 §:n 1 momentin 1 kohdan sanamuodon mukaan valitusoikeus oli sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattoi koskea. Lainkohdan perustelujen (HE 84/1999 vp) mukaan valitusoikeus olisi asianosaisilla, joita olisivat luvan hakija sekä haitankärsijät, joiden etua tai oikeutta päätös koskee. Vanhan ympäristönsuojelulain (86/2000) aikana vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan valitusoikeuden edellytyksenä on pidetty sitä, että päätös välittömästi koskee muutoksenhakijan oikeutta ja etua.

Asiassa esitetty selvitys

Latvalan ja hänen asiakumppaneidensa valituksessa on muutoksenhakijoiden osalta viitattu 3.7.2020 päivätyn kuulemiskirjeen allekirjoittaneisiin henkilöihin sekä erilliset valtakirjat antaneisiin henkilöihin. Valtakirjojen ja kuulemiskirjeen allekirjoitukset ovat osittain epäselvät, eikä niissä ole kaikilta

osin ollut allekirjoittaneiden henkilöiden nimenselvennyksiä. Latvalan ja hänen asiakumppaneidensa valituksessa on viitattu valitusoikeuden perusteena kiinteistön omistukseen tai hallinnointiin tai yritystoimintaan Reisjärven Lokkipärän ja Maasydämen alueella. Anttilan ja hänen asiakumppaneidensa valituksessa on viitattu valitusoikeuden perusteena asumiseen tai lomarakennuksen omistukseen Norssinjärven ranta-alueella. Kummassakaan valituksessa ei ole ilmoitettu valitukseen osallistuneiden muutoksenhakijoiden ottoalueen lähistöllä omistamien tai hallinnoimien kiinteistöjen yksilöintitietoja tai muita vastaavia valitusoikeuden perustana olevia tietoja.

Hallinto-oikeus on pyytänyt muutoksenhakijoita ilmoittamaan selkeästi kunkin muutoksenhakijan nimen ja yhteystiedot sekä täydentämään valituksia sen osalta, mihin muutoksenhakijoiden valitusoikeus perustuu sillä uhalla, että valitukset voidaan muutoin jättää tutkimatta.

Anttilan ja hänen asiakumppaneidensa esittämän lisäselvityksen ja karttatarkastelun perusteella Teuvo Niemen ja Pirkko Niemen omistama asuinkiinteistö rakennuksineen sijaitsee noin 850 metrin etäisyydellä ottoalueesta. Muiden valitukseen osallistuneiden henkilöiden omistamat ja hallinnoimat kiinteistöt ja niille sijoittuvat rakennukset sijaitsevat esitetyn selvityksen ja karttatarkastelun perusteella yli 1,5 kilometrin etäisyydellä ottoalueesta.

Siltä osin kuin Latvala ja hänen asiakumppaninsa ovat esittäneet lisäselvitystä muutoksenhakijoista ja heidän valitusoikeutensa perusteesta, sijaitsevat muutoksenhakijoiden omistamat ja hallinnoimat kiinteistöt ja niille sijoittuvat rakennukset karttatarkastelun perusteella yli 2 kilometrin etäisyydellä ottoalueesta. Lisäselvityksessä on osan muutoksenhakijoista osalta viitattu valitusoikeuden perusteena kunnan jäsenyyteen.

Oikeudellinen arviointi

Hallinto-oikeus toteaa, että kyseessä olevassa ympäristönsuojelulain 47 a §:n ja maa-aineslain 4 a §:n mukaista yhteistä lupaa koskevassa asiassa valitusoikeus määräytyy maa-aineslain 20 §:n 2 momentin mukaan ympäristönsuojelulain 191 §:n nojalla, minkä johdosta valitusoikeutta ei ole pelkästään kunnan jäsenyyden perusteella. Muutoksenhakijoiden valitusoikeus määräytyy tässä tilanteessa ympäristönsuojelulain mukaisen asianosaisaseman perusteella.

Ympäristönsuojelulain mukainen asianosaisen valitusoikeus perustuu siihen haitalliseen vaikutukseen, joka valituksenalaisen päätöksen mukaisesta toiminnasta saattaa aiheutua hänelle. Oikeuskäytännössä asiaa on arvioitu keskeisesti toiminnan sekä muutoksenhakijan asuinpaikan ja hänen omistamiensa tai hallitsemiensa maa- tai vesialueiden välisen etäisyyden perusteella.

Hallinto-oikeuden nimenomaisesta täydennyspyynnöstä huolimatta Latvalan ja hänen asiakumppaneidensa valitukseen osallistuneiden tahojen henkilöllisyys

ja valitusoikeuden peruste on jäänyt osittain epäselväksi, minkä johdosta myös tämän päätöksen alussa esitetyt muutoksenhakijoiden nimitiedot ovat osittain puutteelliset. Hallinto-oikeus ei puuttuvien nimitietojen ja valitusoikeuden perustetta koskevien tietojen johdosta ole voinut arvioida kaikkien Latvalan ja hänen asiakumppaneidensa valitukseen osallistuneiden henkilöiden asianosaisasemaa. Lisäksi valituksessa mainittu pelkkä viittaus aikaisempaan hakemuksen johdosta annettuun muistutukseen ei ole riittävä valittajien yksilöinti valituksessa, koska kyseisessä muistutuksessa ei ole annettu valtuutusta valituksen tekemiseen. Hallinto-oikeus korostaa, että valitukseen osallistuvien henkilöiden nimitiedot tulee ilmoittaa yksiselitteisesti valitusajan aikana. Epäselvien valtakirjojen vuoksi hallinto-oikeus ei ole voinut arvioida myöskään sitä, onko valitus kaikkien muutoksenhakijoiksi ilmoitettujen tahojen osalta tehty valitusajan puitteissa.

Kun otetaan huomioon hakemuksen mukaisen toiminnan laajuus sekä pääasialliset haittavaikutukset, jotka aiheutuvat erityisesti melusta ja pölystä, asia koskee Anttilan ja hänen asiakumppaneidensa valitukseen osallistuneiden Teuvo Niemen ja Pirkko Niemen oikeutta tai etua, sillä heidän omistamansa asuinkiinteistö sijaitsee noin 850 metrin etäisyydellä ottoalueesta. Hallinto-oikeus katsoo, että Teuvo Niemellä ja Pirkko Niemellä on siten asiassa ympäristönsuojelulaissa tarkoitettu asianosaisasema ja valitusoikeus, ja tutkii näin ollen Anttilan ja hänen asiakumppaneidensa valituksen heidän tekemänään.

Muiden muutoksenhakijoiden osalta hallinto-oikeus katsoo, että asianosaisasemaa ja valitusoikeutta ei ole osoitettu olevan, kun edellä mainittujen seikkojen ohella otetaan huomioon hallinto-oikeuden käytettävissä olleet tiedot muutoksenhakijoiden omistamien ja hallinnoimien kiinteistöjen ja niillä sijaitsevien rakennusten sijoittumisesta yli 1,5 kilometrin etäisyydelle ottoalueesta. Hakemuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuvat vaikutukset eivät ulotu muutoksenhakijoiden kiinteistöille, jolloin toiminnan ei voida katsoa vaikuttavan heidän oikeuteensa tai etuunsa ympäristönsuojelulain mukaisen asianosaisaseman perustavalla tavalla. Hallinto-oikeus jättää siten Latvalan ja hänen asiakumppaneidensa valituksen kokonaan ja Anttilan ja hänen asiakumppaneidensa valituksen muiden kuin ratkaisussa mainittujen muutoksenhakijoiden osalta tutkimatta.

2. Pääasiaratkaisu

Sovellettuja säännöksiä

Maa-ainelain 3 §:n 1 momentin mukaan tässä laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu: 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista; 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista; 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Pykälän 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Maa-aineslain 4 a §:n 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettun asian käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulain 42–45, 84–86 ja 96 §:ssä säädetään. Lisäksi käsittelyssä noudatetaan, mitä tämän lain 7 §:n 2 momentissa säädetään lausunnon pyytämisestä.

Maa-aineslain 5 §:n 1 momentissa on muun ohella säädetty, että lupaa haettaessa on ainesten ottamisesta ja ympäristön hoitamisesta sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhemmästä käyttämisestä esitettävä ottamissuunnitelma.

Maa-aineslain 5 §:n 2 momentin mukaan ottamissuunnitelmaa laadittaessa on tarvittavassa laajuudessa selvittettävä vallitsevat luonnonolosuhteet, ainesten määrä ja laatu sekä hankkeen vaikutukset ympäristöön ja luonnonolosuhteisiin.

Maa-aineslain 6 §:n 1 momentin mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-aineslain 11 §:n 1 momentin mukaan ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta.

Pykälän 2 momentin mukaan lupamääräykset on annettava: 1) ottamisalueen rajauksesta, kaivausten ja leikkausten syvyydestä ja muodosta sekä ottamistoiminnan etenemissuunnista; 2) alueen suojaamisesta ja siistimisestä ottamisen aikana ja sen jälkeen; sekä 3) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista ottamisen aikana ja sen jälkeen. Pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä voidaan lisäksi antaa: 1) ottamiseen liittyvistä laitteista ja liikenteen järjestämisestä erityisesti pohjaveden suojelemiseksi; 2) ajasta, jonka kuluessa tämän pykälän nojalla määrätyt toimenpiteet on suoritettava; sekä 3) muista hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan: 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski; 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle; 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta; 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus; 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on muun ohella liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 43 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on ennen asian ratkaisemista varattava niille, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (*asianosainen*), tilaisuus tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta.

Ympäristönsuojelulain 44 §:n 2 momentin mukaan tieto kuulutuksesta on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään. Lisäksi kuulutuksen julkaisemisesta on tiedotettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai julkaiseminen ole muutoin tarpeellonta.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä

toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (800/2010) on muun ohella määrätty toiminnan sijoittumisesta, ilmaan joutuvien päästöjen ja niiden leviämisen rajoittamisesta, ilmanlaadusta, meluntorjunnasta, melutasoista, melua aiheuttavien työvaiheiden aikarajoista sekä jäte- ja hulevesistä.

Asetuksen 3 §:n 2 momentin mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä.

Asetuksen 4 §:n 4 momentin mukaan, jos kivenmurskaamo sijoitetaan alle 500 metrin päähän asumiseen tai loma-asumiseen käytettävästä rakennuksesta tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta oleskeluun tarkoitettuun piha-alueesta tai muusta häiriöille alttiista kohteesta, on pölyn joutumista ympäristöön estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kasteltava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä.

Asetuksen 6 §:n 3 momentin mukaan, jos kivenmurskaamo sijoitetaan alle 500 metrin päähän asumiseen tai loma-asumiseen käytettävästä rakennuksesta tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta oleskeluun tarkoitettuun piha-alueesta tai muusta häiriöille alttiista kohteesta, melua on torjuttava koteloinnin, kumituksen tai muilla vastaavilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Meluesteet on rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen.

Asiassa esitetty selvitys

Asiassa on kyse maa-ainelain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan myöntämisestä uudelle maa-ainesten ottamis-, louhinta- ja murskaustoiminnalle Sievin kunnassa kiinteistöllä 746-893-10-1.

Toiminta-alue sijaitsee noin 23 kilometrin etäisyydellä Sievin keskustasta ja noin 550 metrin etäisyydellä Reisjärven kunnan rajasta. Alue on kooltaan 1,96 hehtaaria, josta ottamisaluetta on 1 hehtaari ja varastoaluetta 0,96 hehtaaria.

Toiminta-alue on metsätalouksikäytössä eikä siellä hakemuksen ja sen liitteenä olevan 15.9.2019 päivätyn ottamissuunnitelman mukaan ole erityisiä luontoarvoja tai erikoisia luonnonesiintymiä. Lähimpänä oleva luonnonsuojelualue on Alakankaan Natura-alue, joka sijaitsee noin 3 kilometrin etäisyydellä. Lähin pohjavesialue, Isokangas, sijaitsee noin 2 kilometrin etäisyydellä.

Huuhankallion näkötorni sijaitsee noin 570 metrin ja Huuhankallion luontopolku lähimmillään noin 100 metrin etäisyydellä toiminta-alueesta. Maasydämen matkailualue sijaitsee noin 2 kilometrin etäisyydellä alueesta.

Lähin vapaa-ajan kiinteistö rakennuksineen sijaitsevat noin 800 metrin ja lähin vakituinen asuinrakennus noin 3 kilometrin etäisyydellä toiminta-alueesta. Ottamissuunnitelmassa on ilmoitettu toiminta-alueen rajanaapurit 1 kilometrin etäisyydellä ja hakemuksen kuuleminen on toimitettu tämän mukaisesti. Liikennöinti tapahtuu Saarivedentien kautta yleiselle tielle.

Toiminta-alueelle ei ole laadittu asema- tai yleiskaavaa. Maasydämen ja Syyryn oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa (2009) alueen läheisyydessä on maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU-1). Huuhanselän alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY-1). Alueen lähistöllä on myös luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaan on merkitty alueen läheisyyteen tärkeä ylimaakunnallinen ulkoilu- tai retkeilyreitti sekä Pikkuradan maakunnallisesti arvokas aluemainen rakennettu kulttuuriympäristö ja tieosuus.

Kalliokiviaineksen kokonaisottomäärä on hakemuksen mukaan 50 000 m³ ktr 10 vuoden aikana. Ottaminen ulotetaan ottamissuunnitelman mukaan alimmillaan tasoon +130.00 (N2000), jolloin ottamissyvyudeksi muodostuu keskimäärin 7 metriä, ja enimmilläänkin ottoalueen takareunalla 13 metriä. Ottaminen tapahtuu pohjavedenpinnan yläpuolella.

Räjättyksiä, louhintaa ja murskausta tehdään ottamissuunnitelman mukaan keskimäärin 2–4 viikkoa vuodessa noin joka toinen vuosi. Kuormausta ja kuljetuksia tehdään ympäri vuoden niin, että raskaan liikenteen kuljetuksia on 1–20 vuorokaudessa. Vuosittain räjäytyksiä on keskimäärin 3 tuntia, porausta 120 tuntia, rikitusta 120 tuntia, murskausta 450 tuntia ja kuormaamista ja kuljetuksia 1 500 tuntia.

Hakemuksen mukaan räjäytyksistä aiheutuva melutaso on arviolta 70 dB ja murskauksesta 45 dB. Melu- ja pölypäästöjä vähennetään ja rajoitetaan pitämällä kiviaineksen pudotuskorkeudet matalina sekä peittämällä ja koteloimalla kuljettimet, syöttimet ja seulastot tarpeen mukaan. Toiminta sijoittuu ottamisen edetessä kallioseinämien suojaan, mikä osaltaan ehkäisee melun ja pölyn leviämistä. Poravaunussa on pölynpoistolaitteisto.

Hakemuksen täydennyksen mukaan louhintatoiminta ajoitetaan vilkkaimman retkeilykauden ulkopuolelle. Louhintatoiminnan aikana Huuhankallion luontopolku ja pikkuradan tie suljetaan.

Alueella ei hakemuksen mukaan muodostu jätevesiä tai vesiallasta, sillä toiminnassa ei mahdollista kastelua lukuun ottamatta käytetä vettä. Kasteluvesi imeytetään murskeeseen. Ottamissuunnitelman suunnitelmakartan ja toiminnanharjoittajan hallinto-oikeudelle antaman vastineen mukaan alueen hulevedet johdetaan Porrassnevalle johtavaan ojaan. Valituksenalaisen päätöksen kertoelmaosassa on todettu, että louhosalueen pintavedet johdetaan Saarivedentien reunaojaan, josta ne kulkeutuvat alueen metsäojia pitkin Reisjärven kunnan puolella sijaitsevaan Norssinjärveen.

Oikeudellinen arviointi

Asiassa on valituksen johdosta arvioitava, onko hakemuksen käsittelyssä tapahtunut kuulemisvirhe sekä ovatko edellytykset maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen luvan myöntämiselle toiminnan sijaintipaikka ja annetut lupamääräykset huomioon ottaen täyttyneet.

Anttila asiakumppaneineen on valituksessaan vedonnut kuulemisen puutteisiin sekä hankkeen haitallisiin luonto-, maisema-, melu-, pöly-, tärinä-, vesistö- ja virkistyskäyttövaikutuksiin.

Kuuleminen sekä lausuntojen huomioon ottaminen

Hallinto-oikeus toteaa, että kyseessä olevassa ympäristönsuojelulain 47 a §:n ja maa-aineslain 4 a §:n mukaista yhteistä lupaa koskevan asian käsittelyssä noudatetaan maa-aineslain 4 a §:n 3 momentin mukaan ympäristönsuojelulain säännöksiä muun muassa kuulemisen ja hakemuksen tiedoksiannon osalta.

Esitetyn selvityksen perusteella lupahakemusta koskeva kuulutus on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella ja tieto kuulutuksesta on julkaistu Sieviläinen-lehdessä 3.6.2020. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on pidetty nähtävillä Sievin kunnan sähköisellä ilmoitustaululla 1.6.2020–7.7.2020. Lupaviranomainen on lisäksi varannut kirjeitse kilometrin säteellä toiminta-alueesta sijaitsevien asuin- ja lomakiinteistöjen omistajille ja haltijoille Sievin ja Reisjärven kunnan alueella mahdollisuuden tehdä hakemuksesta muistutuksia. Hallinto-oikeus toteaa, että toiminnan vaikutusalueen voidaan arvioida ulottuvan myös Reisjärven kunnan puolelle, minkä johdosta tieto kuulutuksesta olisi ympäristönsuojelulain 44 §:n 2 momentin mukaan tullut julkaista myös Reisjärven kunnassa. Tietoa kuulutuksesta ei sen sijaan ympäristönsuojelulain

44 §:n 2 momentin mukaan edellytetä julkaistavan useammassa kuin yhdessä sanomalehdessä. Hallinto-oikeus katsoo, että toiminnan laajuus ja vaikutukset huomioon ottaen tiedottaminen ja kuuleminen on tässä tapauksessa kuitenkin erityisesti toiminnan vaikutusalueelle toimitettujen kuulemiskirjeiden ansiosta tehty ympäristönsuojelulain 43 ja 44 §:n edellyttämällä tavalla eikä asiassa ole perusteita kumota päätöstä menettelyvirheen vuoksi.

Lupahakemuksesta on edellä todetun lisäksi pyydetty lausunnot Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta, Sievin kunnan terveydensuojeluviranomaisena toimivalta peruspalvelukuntayhtymä Kallion ympäristöterveydenhuollolta, Reisjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimivalta peruspalvelukuntayhtymä Selänteen ympäristöpalveluilta, Metsähallituksen Luontopalveluilta, Sievin kunnan hyvinvointilautakunnalta ja Pohjois-Pohjanmaan museolta. Annettujen lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden pääasiallinen sisältö käy ilmi valituksenalaisesta päätöksestä ja niissä esille tuotuihin seikkoihin on otettu kantaa myös päätöksen perusteluissa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Sievin kunnan hyvinvointilautakunnan lausunnoissa esitetyt seikat on valituksenalaisessa päätöksessä otettu huomioon erityisesti muun ohella toiminta-aikoja, kesäaikaista toimintarajoitusta ja turvallisuuden ja virkistyskäytön turvaamista koskevissa lupamääräyksissä 1, 3 ja 7. Hallinto-oikeus toteaa, että ympäristölautakunta on esitetyn selvityksen perusteella ottanut annetut lausunnot sekä tehdyt muistutukset ja mielipiteet huomioon ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla.

Luonto- ja maisemavaikutukset

Asiassa esitetyn selvityksen perusteella toiminta-alue sijoittuu metsätalouskäytössä olevalle alueelle, jolla ei ole erityisiä luontoarvoja, luonnonesiintymiä tai maisema-alueita. Esitetyn selvityksen perusteella Huuhankallion näköalapaikalta tai luontopolulta ei ole näköyhteyttä louhinta-alueelle.

Alueen luontoarvoista esitettyjen tietojen perusteella asiassa ei ole ilmennyt, että toiminta-alue olisi erittäin uhanalaisen suden ja ahman, silmälläpidettävän karhun tai muidenkaan uhanalaisten eläinten elinpiiriä. Mainitut suurpedot ovat lisäksi metsästyslaissa tarkoitettuja riistaeläimiä, joihin ei luonnonsuojelulain 37 §:n mukaan sovelleta eliölajien suojelua koskevia säännöksiä. Hallinto-oikeus katsoo, että hankkeen suurpedoille aiheutuvista luontovaikutuksista ei siten ole ollut tarpeen esittää tarkempaa selvitystä.

Kun otetaan lupamääräysten ohella huomioon toiminta-alueen etäisyys lähimmistä suojelualueista, merkityksellisten haitallisten vaikutusten aiheutuminen niiden luontoarvoille on poissuljettu. Toiminnasta ei myöskään alueen olosuhteista esitetty selvitys huomioon ottaen voida katsoa aiheutuvan maa-aineslain 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdissa kiellettyä kauniin maisemakuvan turomeltumista tai luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista.

Melu-, pöly- ja värinävaikutukset

Toiminnan merkittävimmät ympäristövaikutukset liittyvät meluun ja pölyyn. Eniten melua ja pölyä aiheutuu murskauksesta. Räjähdyksen ja rikotusten aiheuttama melu on luonteeltaan impulssimaista, mutta lyhytkestoista.

Lupamääräyksillä 1, 5 ja 7 on määrätty toiminta-ajoista, sallituista melutasoista ja meluntorjunnasta sekä velvoitettu toiminnanharjoittaja selvittämään toiminnan melutaso mittauksin. Lupamääräyksellä 6 on määrätty pölyntorjunnasta. Toiminnasta ei esitetyn selvityksen perusteella aiheudu merkittävää värinää lähimpien häiriintyvien kohteiden alueella.

Hallinto-oikeus katsoo, että kun otetaan huomioon toiminta-alueen pieni koko, louhinta- ja murskausmäärät sekä lähimpien häiriintyvien kohteiden yli 800 metrin etäisyys toiminta-alueesta, annetut melun- ja pölyntorjuntaa koskevat lupamääräykset ovat ympäristönsuojelulain 52 ja 62 §:ien sekä kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) mukaisesti riittävät eikä toiminnasta voida katsoa aiheutuvan lähimmille häiriintyville kohteille tai alueen virkistyskäytölle sellaisia vaikutuksia, joiden johdosta luvan kumoaminen tai muuttaminen olisi tarpeen.

Vesistövaikutukset

Alueella muodostuvat hulevedet sisältävät kiintoainesta ja räjähdysainejäämiä. Koska toiminnassa käytetään vettä ainoastaan tarvittaessa varastokasojen ja teiden kasteluun, muodostuvien hulevesien määrä ei merkittävästi poikkea alueella luontaisesti muodostuvien hulevesien määrästä. Hakijan selvityksen mukaan hulevedet johdetaan Porrasnevalle pintavalutukseen.

Lupamääräyksellä 4 on muun ohella annettu määräykset louhokseen kertyvien vesien johtamisesta pois alueelta selkeytysaltaan kautta sekä alueelta poisjohdettavan veden laadun seurannasta.

Hallinto-oikeus katsoo, ettei toiminnasta esitetty hulevesien käsittely ja lupamääräykset huomioon ottaen ennalta arvioiden aiheudu vesistöjen tai muun ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Virkistyskäyttövaikutukset

Lupamääräyksellä 3 on muun ohella annettu turvallisuuteen ja alueen virkistyskäytön turvaamiseen liittyviä määräyksiä louhosalueen aitaamisesta ja varoituskylteistä, Huuhankallion ja Saariveden välisen vaellusreitillä siirtämisestä tarvittaessa ja louhosalueen huomioon ottamisesta suunnitellun maastopyöräreitillä sijoittamisessa. Lupamääräyksellä 1 on rajoitettu runsaampaa melua tuottavien toimintojen harjoittamista kesälomakaudella 19.6–31.7 välisenä aikana. Toiminnanharjoittaja on vastineessaan lisäksi tuonut esille, että sen tarkoituksena on rajoittaa louhinta- sekä murskaustoimintaa metsäpeuran vasonta- ja vasanhoitoaikana 15.5–31.7.

Toiminnasta aiheutuva haitta alueen virkistyskäytölle ei edellä todetut muun muassa toiminnan melu-, pöly- tärinä- ja maisemavaikutuksia koskevat seikat, toiminnan laajuus ja annetut lupamääräykset huomioon ottaen muodosta luvan myöntämisen estettä.

Sijaintipaikka

Hallinto-oikeus toteaa, että ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaisessa sijoituspaikkaharkinnassa on kyse samalle alueelle sijoittuvien vaihtoehtoisten sijoituspaikkojen harkinnasta. Käytännössä lupaharkinta tehdään hakemuksen mukaiselle sijaintipaikalle. Toiminnan ympäristövaikutuksista esitetty selvitys ja lupamääräykset huomioon ottaen toiminta-alueen voidaan katsoa soveltuvan luvan mukaiseen toimintaan ympäristönsuojelulain 11 §:ssä edellytetyllä tavalla siten, ettei siitä aiheudu merkittävää pilaantumista tai sen vaaraa, kuten merkittävää ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentymistä tai naapuruussuhdelaisa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Toiminta ei vaikeuta läheisen oikeusvaikutteisen yleiskaava-alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Ottamispaikka on lisäksi sijoitettu siten kuin maa-aineslain 3 §:n 4 momentissa säädetään.

Johtopäätökset

Hallinto-oikeus katsoo, ottaen huomioon hakemuksen mukaisen toiminnan melu- ja pölyvaikutuksista, toiminta-ajoista ja maa-ainesten ottamisesta esitetty selvitys, ottamisalueen sijoituspaikka sekä etäisyydet lähimpiin häiriintyviin kohteisiin, että maa-aineslain 6 §:n 1 momentin ja ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaiset edellytykset luvan myöntämiselle ovat annetut lupamääräykset huomioon ottaen täyttyneet. Lupa on siten maa-aineslain 6 §:n 1 momentin ja ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaisesti tullut myöntää. Valituksenalaisen päätöksen lupamääräykset ehkäisevät ja rajoittavat maa-aineslain 11 §:n mukaisesti toiminnasta aiheutuvia haittoja ja ovat ympäristönsuojelulain 52 ja 62 §:ien mukaisesti riittävät toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Perusteita päätöksen kumoamiselle tai muuttamiselle ei valituksen johdosta ole ja valitus on siten hylättävä.

Sovellatut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä tiedottaminen

Osmo Anttilan ja Reijo Latvalan on viipymättä tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista asiakumppaneilleen. Jos he tämän laiminlyövät, on heillä velvollisuus korvata ilmoittamatta jättämisestä aiheutunut vahinko sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 94 § ja hallintolaki 56 § 2 momentti).

Päätöksestä ilmoittaminen

Sievin ja Reisjärven kunnanhallitusten on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **14.11.2022**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Janne Marttila ja Noora Britschgi sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Jenni Korpeinen. Asian on esitellyt Noora Britschgi.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu**Päätös ja maksut**

Osmo Anttila asiakumppaneineen, oikeudenkäyntimaksu 260 euroa
(*Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.*)

Reijo Latvala asiakumppaneineen, oikeudenkäyntimaksu 260 euroa
(*Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.*)

Metsähallitus Metsätalous Oy

Sievin ympäristölautakunta

Sievin kunnan hyvinvointilautakunta

Sievin kunnanhallitus

Reisjärven kunnanhallitus

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion ympäristöterveydenhuolto

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen ympäristöpalvelut

Metsähallituksen Luontopalvelut

Pohjois-Pohjanmaan museo

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus,
Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>